

Maandelijks aflevering van: VITA MARINA
- losbladige zeebiologische documentatie.
Uitgave: Stichting Biologia Maritima, Den Haag.
17e jaargang, nr. 6 (juli 1967).
Inhoud: 10 pagina's (pag. Mariene Biologie Alge-
moen 11 t/m 14; Koppotigen 3 en 4; Register 5 en 6;
pag. Varia Maritima 103 en 104.)

7111

Oceanologisch Congres te Moskou.

Te Moskou werd van 30 mei tot 9 juni 1966 door de U.S.S.R. Akademie van Wetenschappen in samenwerking met de Unesco en enige andere internationale organisaties een internationaal congres gehouden.

Dat men steeds meer betekenis gaat toekennen aan de studie der wereldzeeën in de meest uitgebreide zin, blijkt wel uit de enorme belangstelling voor dit congres, dat het tweede was van zijn soort. Liefst 1900 deelnemers vertegenwoordigden 57 landen. De moderne oceanologie of wel de wetenschappelijke bestudering der oceanen en zeeën, omvat een uitgebreid terrein met zeer uiteenlopende wetenschappen als de analyse der watergetijden, turbulentie verschijnselen en mariene biologie en er maar een paar te noemen. Onder diegenen, die de oceanologie beoefenen, vindt men dan ook een grote verscheidenheid van specialisten, zoals o.a. wiskundigen, natuurkundigen, chemici, geofisici, geologen, biologen en instrumententechnici. Hoe belangrijk deze laatste zijn moge blijken uit het feit, dat het moderne onderzoek zonder gespecialiseerde fijne meetapparatuur niet meer denkbaar is.

Op het gebied der biologie kwam op dit congres duidelijk naar voren, dat het leven in de diepte der oceanen veel rijker en gevarieerder is dan men tot voor kort geloofde. Onze oudlandgenoot Zaneveld, (Norfolk, U.S.A.) rapporteerde het bestaan van verscheidene levende wiersoorten op vele honderden meters diepte in de Ross Zee, iets wat men tot voor kort voor onmogelijk had gehouden.

Als tegenhanger van het leven in de diepte behandelde de Rus Savilov het z.g. "pleuston". Onder pleuston verstaat men de planten en dieren, die speciaal aan het grensvlak tussen

tussen lucht en zee leven. Een bekend voorbeeld hiervan is het Portugese Oorlogschip of Physalia.

Ofschoon op dit congres weinig nieuws geopenbaard werd, wat niet reeds elders beschreven werd, was het van groot belang om het onderling begrip te bevorderen tussen al deze uiteenlopende wetenschapsbeoefenaars. Vooral ook door de grote deelname van Russische zijde (1300 man) hadden de Westerse deelnemers een unieke gelegenheid om kennis te nemen van de Russische vorderingen en onderzoeksmethoden op het gebied der oceanologie.

J.H.L.

Gedrag van vissholen.

Men heeft zich al geruime tijd afgevraagd op welke prikkelen (stimulti) vissen reageren om in scholen bij elkaar te blijven. Zijn dit gezichtsprikkels of chemische factoren in het water. Dr. W.N. McFarland en dr. S.A. Moss (Department of Biology, Yale Universiteit), concluderen op grond van proeven met een harder (*Mugil cephalus*) Risso, dat hoofdzakelijk het zuurstof-niveau rondom de vissen bepalend is voor dit gedrag. Het zuurstof-niveau is binnen de school veel lager dan erbuiten. Koolzuur speelt in deze oriëntatie een geringe rol, zoals uit zuurgraad-bepalingen binnen en buiten de school is gebleken. (Science, vol. 156, 14 april 1967, p. 260). (N.R.C. d.d. 14 juli 1967).

Koude vissen.

Drie soorten van Antarctische vissen (*Trematomus bernacchii*, *T. borchgrevincki* en *T. hansonii*) leven constant in water dicht bij het vriespunt. Deze vissen gaan spoedig dood (z.g. "upper-lethal temperature") bij 6° C. Verder verdragen deze vissen gemakkelijk en zonder schadelijke gevolgen een onderkoeling tot -2,5° C. Er is dus een duidelijke temperatuur-aanpassing aan Antarctische wateren. Dit zijn volgens dr. G.N. Somero en dr. A.L. DeVries (Department of Biological Sciences, Stanford Universiteit) de laagste "upper-lethal"-temperaturen bekend bij hogere organismen. (Science, vol. 156, 14 april 1967, p. 257). (N.R.C. d.d. 14 juli 1967).